

¹²Když Ježíš uslyšel, že Jan je uvězněn, odebral se do Galileje. ¹³Opustil Nazaret^o a usadil se v Kafarnaum při moři, v území Zabulon a Neftalí, ¹⁴aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka Izaiáše:

¹⁵Země Zabulon a Neftalí, směrem k moři, za Jordánem, Galilea pohanů — ¹⁶lid bydlící v temnotách uvidí veliké světlo; světlo vzejde těm, kdo seděli v krajíně stínu smrti.

¹⁷Od té chvíle začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání^d, neboť se přiblížilo království nebeské.“

Povolání učedníků

¹⁸Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje, jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. ¹⁹Rekl jim: „Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.“ ²⁰Oni hned zanechali síť a šli za ním. ²¹O něco dále uviděl jiné dva bratry, Jakuba Zebedeova a jeho bratra Jana, jak na lodi se svým otcem Zebedeem spravují síť; a povolal je. ²² Ihned opustili loď i svého otce a šli za ním.

וַיְהִי 12 כְּשָׁמְעוֹ כִּי הִסְגִּירוּ אֶת-יוֹחָנָן בֶּן-לֵזַרְיָה לֹא אֶרֶץ הַגָּלִיל:
וַיַּעֲזֹב 13 אֶת-נִצְרֶת וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּכַפְר־נַחֻם אֲשֶׁר עַל-
שְׂפַת הַיָּם בְּגַבּוּל זְבֻלוֹן וְנַפְתָּלִי: 14 לְמִלְאֵת הַנְּאֻמָּה
עַל-פִּי יִשְׁעִיהוּ הַנְּבִיא לְאמֹר: 15 אֶרֶץ זְבֻלוֹן וְאֶרֶץ
נַפְתָּלִי דֶרֶךְ הַיָּם עֶבֶר הַיַּרְדֵּן גָּלִיל הַגּוֹיִם: 16 הָעַם
הַהֲלֹכִים בַּחֹשֶׁךְ רָאוּ אֹרֶךְ גָּדוֹל וַיֵּשְׁבּוּ בְּאֶרֶץ צְלָמוֹת
אֹרֶךְ נְגַה עֲלֵיהֶם: 17 מִן-הָעַתָּה הֵיאֵה חַחַל יִשׁוּעַ לְקָרָא
קְרוֹא וְאָמֹר שׁוּבוּ כִּי הִגִּיעָה מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם: 18 וַיְהִי
בְהִתְהַלְּכוֹ עַל-יַד יַם-הַגָּלִיל וַיֵּרָא שְׁנֵי אַנְשִׁים אַחִים
אֶת-שְׁמֵעוֹן הַנִּקְרָא פֶּטְרוֹס וְאֵת אַנְדְּרֵי אָחִיו וְהֵמָּה
מִשְׁלִיכִים מִצּוֹדָה בַּיָּם כִּי דִיגִים הָיוּ: 19 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
לָכוּ אַחֲרַי וְאֶשְׁיִמְכֶם לְדִיגֵי אַנְשִׁים: 20 וַיַּעֲזְבוּ מִהֵרָה אֶת
הַמַּכְמְרוֹת וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו: 21 וַיְהִי כַּעֲבָרוֹ מִשָּׁם וַיֵּרָא שְׁנֵי
אַנְשִׁים אַחִים אַחֲרֵים אֶת-יַעֲקֹב בֶּן-זְבֻדִּי וְאֶת-יוֹחָנָן
אָחִיו בְּאֵנְיָה עִם-זְבֻדִּי אֲבִיהֶם מִתְקַנִּים אֶת-מַכְמְרוֹתָם
וַיִּקְרָא אֲלֵיהֶם: 22 וַיַּעֲזְבוּ מִיָּד אֶת-הָאֵנְיָה וְאֶת-אֲבִיהֶם
וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו:

ישוע מתחיל את שליחותו בגליל (מרקוס א' 14-15; לוקס ד' 14-15)
12 כאשר שמע ישוע פי הסגירו את יוחנן יצא אל הגליל. 13 הוא עזב את נצרת וקא לגור בכפר נחום ליד הים, בחבל זבולון ונפתלי, 14 למען יתקיים הנאמר בפי ישעיהו הנביא:
15 "ארצה זבולון וארצה נפתלי, דרך הים, עבר הירדן, גליל הגוים.
16 העם ההולכים בחשך ראו אור גדול, יושבי בארץ צלמות אור נגה עליהם."
17 מן העת ההיא החל ישוע להכריז ולומר: "חזרו בתשובה, כי קרבה מלכות שמים."

הקריאה לארבעה דייגים (מרקוס א' 16-20; לוקס ה' 1-11)
18 כשהלך ליד ים הגליל ראה שני אחים, את שמעון הנקרא פיפא ואת אנדרי אחיו, משליכים רשת לתוך הים, כי היו דיגים. 19 אמר להם: "בואו אחרי ואעשה אתכם דיגי אדם." 20 מיד עזבו את הרשתות והלכו אחריו.
21 בלכתו הלאה ראה שני אחים אחרים, את יעקב בן זבדי ואת יוחנן אחיו, בסירה עם זבדי אביהם והם מתקנים את רשתותיהם. קרא להם 22 ומיד עזבו את הסירה ואת אביהם והלכו אחריו.

12. A když uslyšel Ježíš, že by Jan byl vsazen, navrátil se do Galilee.
13. A opustiv *Nazarét, přišel, bydlil v Kafarnaum při moři, v krajínách Zabulon a Neftalím, *Luk. 4, 31.
14. Aby se naplnilo povědění skrze Izaiáše proroka, *řkoucího: *Izai. 9, 1. 2.
15. Země Zabulon a Neftalím při moři za Jordánem, Galilea pohanů,
16. Lid, kterýž bydlil v temnostech, viděl světlo veliké, a sedícím v krajíně a stínu smrti, světlo vzešlo jim.
17. Od toho času počal Ježíš kázati a praviti: Pokání *čiňte; neboť se přiblížilo království nebeské.
18. A chodě Ježíš podlé moře Galilejského, uzřel *dva bratry, Šimona, kterýž slove Petr, a Ondřeje bratra jeho, ani pouštějí síť do moře, (nebo byli rybáři.) *Mk. 1, 16. 19. Luk. 5, 2.

19. I dí jim: Podte *za mnou, a učiním vás rybáře lidí. *Mark. 1, 17.
20. A oni hned *opustivše síti, šli za ním. *k. 19, 27.
21. A poodšel odtud, uzřel jiné dva bratry, *Jakuba syna Zebedeova, a Jana bratra jeho, na lodi s Zebedeem otcem jejich, ani tvrdí síti své. I povolal jich. *Mark. 1, 19. Luk. 5, 10.
22. A oni hned opustivše lodí a otce svého, šli za ním.

ישוע משרת את ההמונים
(לוקס ו' 17-19)

23 הוא סבב בכל הגליל פשהוא מלמד בבתי הכנסת ומכריו את בשורת המלכות ומרפא כל מחלה וכל מדוה בעם. 24 שמעו יצא בכל סוריה והביאו אליו את כל החולים הסובלים ממחלות ומכאובים למיניהם, וגם אנשים אחווי שדים, מפי רח ומשפתקים, והוא רפא אותם. 25 המונים המונים הלכו אחריו מהגליל ומדקפוליס, מירושלים ויהודה ומעבר הירדן.

דרשת ההר

1 כראותו את המון העם עלה במעלה ההר וישב ותלמידיו נגשו אליו. 2 פתח פיו ולמד אותם באמרו:

אשרי
(לוקס ו' 20-23)

- 3 "אשרי עניי הרוח, כי להם מלכות השמים.
- 4 אשרי האבלים, כי הם ינחמו.
- 5 אשרי העניים, כי הם יירשו את הארץ.
- 6 אשרי הרעבים והצמאים לצדקה, כי הם ישבעו.
- 7 אשרי הרחמנים, כי הם ירחמו.
- 8 אשרי כרי לבב, כי הם יראו את אלהים.
- 9 אשרי עושי שלום, כי בני אלהים יקראו.
- 10 אשרי הנרדפים בגלל הצדקה, כי להם מלכות השמים.
- 11 אשריכם אם יחרפו וירדפו אתכם ויעלילו עליכם

ויסב ישוע בכל-הגליל וילמד בבתי כנסיותיהם 23 ויבשר בשורת המלכות וירפא כל-מחלה וכל- 24 מדוה בעם: ויצא שמעו בכל-ארץ סוריה וביאו אליו את כל-החולים המענים בכל-חלים ומכאובים 25 ואחווי שדים ומפי רח ונכי אברים וירפאם: וילכו אחריו המנים המנים מן-הגליל ומן-עשר הערים ומירושלים ויהודה ומעבר לירדן:

ה ויהי כראותו את-המון העם ויעל ההרה וישב 2 שם וישו אליו תלמידיו: ויפתח את-פיהו וילמד 3 אותם לאמר: אשרי עניי רוח כי להם מלכות 4 השמים: אשרי האבלים כי-הם ינחמו: אשרי העניים 5 כי-המה יירשו הארץ: אשרי הרעבים והצמאים 6 לצדקה כי-הם ישבעו: אשרי הרחמנים כי-הם 7 ירחמו: אשרי כרי לבב כי-הם יחוו את-האלהים: 8 9 אשרי רדפי שלום כי-בני אלהים יקראו: אשרי 10 הנרדפים על-דבר הצדקה כי להם מלכות השמים: 11 אשריכם אם-יחרפו וירדפו אתכם וידברו בשקר עליכם

- 4. Blahoslavení *lkající, nebo oni potěšeni budou. *Zalm 126, 5. Izal. 61, 2.
- 5. Blahoslavení *tiší, nebo oni dědictví fobdrží na zemi. *k. 11, 29. † Zalm 37, 11. Izal. 60, 21.
- 6. Blahoslavení, kteříž *lačnější a žíznější spravedlností, nebo oni f nasyceni budou. *Izal. 65, 1. † Luk. 1, 53. k. 6, 21.
- 7. Blahoslavení *milosrdní, nebo oni milosrdenství důjdou. *Přal. 21, 21.
- 8. Blahoslavení *čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou. *Zalm 16, 2.
- 9. Blahoslavení *pokojní, nebo oni synové Boží slouti budou. *Žid. 12, 14. Jak. 3, 18.
- 10. Blahoslavení, *kteříž protivenství trpí pro spravedlnost, nebo jejich jest království nebeské. *Řim. 8, 17.
- 11. Blahoslavení budete, *když vám zlořečiti budou a protivenství činiti, a mluvíti všecko zlé o vás, lhouce,

Vida pak Ježíš *zástupy, vstoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu učedníci jeho. 2. I otevřev ústa svá, učil je, řka: 3. Blahoslavení *chudí duchem, nebo jejich jest království nebeské. *Izal. 57, 15. Luk. 6, 20. Řim. 8, 28 násil.

Zástupy kolem Ježíše 23 Ježíš chodil po celé Galileji, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království Božího a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu. 24 Pověst o něm se roznesla po celé Sýrii; přišli k němu všechny nemocné, postižené rozličnými neduhy a trápenímí, posedlé, náměsíčné, ochrnuté, a uzdravoval je. 25 A velké zástupy z Galileje, Desítiměstí, z Jeruzaléma, Judska i ze Zajordání ho následovaly.

Blahoslavenství 5 1Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. 2Tu otevřel ústa a učil je:

- 3, "Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.
- 4Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.
- 5Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.
- 6Blaze těm, kdo hladovějí a žízni po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.
- 7Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.
- 8Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni užíjí Boha.
- 9Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.
- 10Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

11Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a živě mluvit proti vám *var: Nazaru / *Obratse se / *f: evangelium království / *ř: mukami *těm, kdo z Ducha zvolili chudobu /

בגלגלי. 12 שמחו וגילו, כי שכרכם רב בשמים; הרי כך רדפו את הנביאים שהיו לפניכם.

מלח ואור

(מרקוס ט' 50; לוקס י"ד 34-35)

13 "אתם מלח הארץ, אך אם המלח נהיה תפל במה ימלח? הן לא יצלח עוד לשום דבר כי אם להשליכו החוצה להיות מרמס לרגלי הבריות. 14 אתם אור העולם. עיר שוכנת על הר אינה יכולה להסתר. 15 גם אין מדליקים מנורה ושמים אותה תחת כלי, אלא על פני שמים אותה ואז תאיר לכל באי הבית. 16 כך יאר נא אורכם לפני בני אדם, למען יראו את מעשיכם הטובים ויכבדו את אביכם שבשמים."

התורה והנביאים

17 "אל תחשבו שבאתי לבטל את התורה או את הנביאים; לא באתי לבטל כי אם למלא. 18 אמן. אומר אני לכם, עד אשר יעברו השמים והארץ אף יוד אחת או תג אחד לא יעברו מן התורה בטרם יתקיים הכל. 19 לכן כל המפר אחת מן המצוות הקטנות האלה ומלמד כך את הבריות, קטון יקרא במלכות השמים. אך כל העושה ומלמד, הוא גדול יקרא במלכות השמים. 20 אומר אני לכם, אם לא תהיה צדקתכם מרבה מצדקת הסופרים והפרושים לא תפנסו למלכות השמים."

כל-רע בעבורי: שמחו וגילו כי שכרכם רב בשמים כי-כן רדפו את-הנביאים אשר היו לפניכם: אתם מלח הארץ ואם-המלח הזה תפל במה ימלח הן לא-יצלח עוד לכל כי אם-להשליך חוצה והיה מרמס לבני אדם: אתם אור העולם עיר ישבת על-ההר לא תוכל להסתר: גם אין מדליקים נר ושמים אותו תחת האִיפה כי אם-על-המנורה ויאר לכל-אנשי הבית: כן יאר אורכם לפני בני האדם למען יראו מעשיכם הטובים ושבחו את-אביכם שבשמים: אל-תחשבו כי באתי להפר את-התורה או את-דברי הנביאים לא באתי להפר כי אם-למלא: כי אמן אמר אני לכם עד כי-יעברו השמים והארץ לא תעבר יוד אחת או-קוץ אחד מן-התורה עד אשר יעשה הכל: לכן מי אשר יפר אחת מן-המצוות הקטנות האלה וכן ילמד את-בני האדם קטון יקרא במלכות השמים ואשר יעשה וילמד אותן הוא גדול יקרא במלכות השמים: כי אני אמר לכם אם לא-תרבה צדקתכם מצדקת הסופרים והפרושים לא תבאו אל-מלכות השמים:

12. Radujte *se a veselte se, nebo 17. Nedomnívejte se, že bych přišel odplata vaše hojná jest v nebesích. rušiti zákona aneb proroků. Nepřišel Takť zajisté protivili se prorokům, jsem rušiti, ale *naplniti. *Řim. 10, 4 kteříž byli před vámi. *Luk. 6, 23. 18. Amen zajisté pravím vám: Do- 13. Vy jste *sůl země. Jestliže sůl kudž nepomine nebe i země, jediná zmařena bude, čím bude osolena? K ni- literka aneb jeden puňktík nepomine čemuž se nehodí více, než aby byla z zákona, až se všechny věci stanou. 19. Protož *zrušil-li by kdo jedno 14. Vy jste *světlo světa. Nemůžeť by tak lidi, nejmenší slouti bude v krá- město na hoře ležící skryto býti. lovství nebeském. Kdož by pak koli činil i učil, ten ř veliký slouti bude v krá- *Efez. 5, 8. 9. Filip. 2, 15. lovství nebeském. *Jak. 2, 10. ř Mat. 18, 1. 4. 15. Aníž rozsvěcují svíce a stavějí 20. Nebo pravím vám: Nebude-liť ji pod kbelec, ale na svícen; i svtíť hojnější spravedlivost vaše nežli zá- všecněm, kteříž jsou v domě. konníků a farizeů, nikoli nevejdete 16. Tak *svět světlo vaše před lid- do kralovství nebeského. mi, ať vidí skutky vaše dobré, a sla- *1 Petr. 2, 12. ví Otce vašeho, kterýž jest v nebe- sích.

všecko zlé kvůli mně. 12Ra-
dujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu
v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří
byli před vámi.

Výrok o soli a světle

13Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbu-
de chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se
vyhodila ven a lidé po ní šlapali.
14Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město
ležící na hoře. 15A když rozsvítí lampu, nestaví ji
pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě.
16Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše
dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebe-
sích.

Dovršení Zákona a Proroků

17Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon
nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž na-
plnit. 18Amen, pravím vám: Dokud nepomine
nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná
čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. 19Kdo
by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání
a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen
za nejmenšího; kdo by je však zachovával a učil,
ten bude v království nebeském vyhlášen velkým.
20Neboť vám pravím: Nebude-li vaše spravedlnost
o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a fa-
rizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

bdovršit /

כעס והתפייסות

21 "שמעתם כי נאמר לראשונים 'לא תרצח, וְכָל רוֹצֵחַ יְחִיב לְדִין'.²² וְאֲנִי אֹמֵר לָכֶם: כָּל הַכּוֹעֵס עַל אָחִיו יְחִיב לְדִין; הָאוֹמֵר לְאָחִיו 'רִיק' יְחִיב לְמִשְׁפַּט הַסֵּנְהֶדְרִין; וְהָאוֹמֵר 'אוֹיֵל' יְחִיב לְאֵשׁ גִּיהֵנוּם.²³ לְכֵן אִם תָּבִיא אֶת קַרְבְּנְךָ אֶל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁם תִּזְכֹּר כִּי לְאָחִיךָ דָּבַר נִגְדָּדָה,²⁴ עֲזֹב אֶת קַרְבְּנְךָ שָׁם לְפָנֵי הַמִּזְבֵּחַ וְלֶךְ תַּחֲלֶה לְהִתְרַצֹּת לְאָחִיךָ וְאַחַר כֵּן בּוֹא וְהִקְרַב אֶת קַרְבְּנְךָ.²⁵ מִהַר לְהִתְפַּיֵס עִם אִישׁ רִיבְךָ בְּעוֹדְךָ בַּדֶּרֶךְ אִתּוֹ, פֶּן יִמְסַר אוֹתְךָ לְשׁוֹפֵט וְהַשׁוֹפֵט יִמְסַר אוֹתְךָ לְשׁוֹטֵר וְתִשְׁלַח לְבַיִת הַסֵּהַר.²⁶ אֲמֵן אֹמֵר אֲנִי לָךְ, לֹא תִצָּא מִשָּׁם עַד אֲשֶׁר תִּשְׁלַם אֶת הַפְּרוּטָה הָאֲחֵרוֹנָה."

נאוף

27 "שמעתם כי נאמר 'לא תנאף'.²⁸ וְאֲנִי אֹמֵר לָכֶם שְׂכַל הַמְּבִיט בְּאִשָּׁה מִתּוֹךְ תְּאֻנָּה אֵלֶיהָ כְּכֹר נָאֵף אוֹתָהּ בְּלִבּוֹ.²⁹ אִם עֵינֶיךָ הֵימָנִית תִּכְשִׁיל אוֹתְךָ, נִקֵּר אוֹתָהּ וְהִשְׁלַח אוֹתָהּ מִמֶּךָ, כִּי מוּטָב לָךְ שְׂיֵאבֵד אֶחָד מֵאַבְרִיךְ מִשְׂשִׁילָךְ כָּל גּוֹפֶךָ לְגִיהֵנוּם.³⁰ וְאִם יָדְךָ הֵימָנִית תִּכְשִׁיל אוֹתְךָ, קַצֵּץ אוֹתָהּ וְהִשְׁלַח אוֹתָהּ מִמֶּךָ, כִּי מוּטָב לָךְ שְׂיֵאבֵד אֶחָד מֵאַבְרִיךְ מִרְדַּת כָּל גּוֹפֶךָ לְגִיהֵנוּם."

גירושין

(מתי י"ט 9; מרקוס י" 11-12; ט"ז 18)

31 "נאמר, 'איש כי ישלח את אשתו יתן לה ספר כְּרִיתוֹתֶיהָ'."

21 שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאמַר לְקַדְמוֹנִים לֹא תִרְצַח וְאֲשֶׁר יִרְצַח מִחַיִּב הוּא לְבַיִת דִּין: אֲבָל אֲנִי אֹמֵר לָכֶם כָּל-אֲשֶׁר יִקְצֹף עַל-אָחִיו חָנָם מִחַיִּב הוּא לְבַיִת דִּין וְאֲשֶׁר יֹאמֵר אֶל-אָחִיו רִקָּא מִחַיִּב הוּא לְסֵנְהֶדְרִין וְאֲשֶׁר יֹאמֵר אֶתְהּ הַנְּבָל מִחַיִּב לְאֵשׁ גִּיהֵנוּם: לְכֵן אִם-תִּקְרִיב קַרְבְּנְךָ אֶל-הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁם תִּזְכֹּר כִּי-יֵשׁ לְאָחִיךָ דָּבָר עָלֶיךָ: עֲזֹב תַעֲזֹב שָׁם אֶת-קַרְבְּנְךָ לְפָנֵי הַמִּזְבֵּחַ וְקֹדֶם לְלֶכֶת לְכַפֵּר פְּנֵי אָחִיךָ וְאַחֲרָיִךְ כֵּן בּוֹא הִקְרַב אֶת-קַרְבְּנְךָ: מִהַר הִתְרַצֵּה לְאִישׁ רִיבְךָ בְּעוֹדְךָ בַּדֶּרֶךְ אִתּוֹ פֶּן-יִסְגִּיר אֶתְךָ אִישׁ רִיבְךָ אֶל-הַשֹּׁפֵט וְהַשֹּׁפֵט יִסְגִּירְךָ לְשׁוֹטֵר וְהַשֹּׁטֵר וְהִשְׁלַכְתָּ אֶל-בַּיִת הַכְּלָא: אֲמֵן אֹמֵר אֲנִי לָךְ לֹא תִצָּא מִשָּׁם עַד אֲשֶׁר שְׁלַמְתָּ אֶת-הַפְּרוּטָה הָאֲחֵרוֹנָה: שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאמַר לְקַדְמוֹנִים לֹא תִנְאָף: אֲבָל אֲנִי אֹמֵר לָכֶם כָּל-אֲשֶׁר יִבִּיט בְּאִשָּׁה לְחַמֵּד אוֹתָהּ נָאֵף נָאֵף וְנָאֵפָה בְּלִבּוֹ: וְאִם תִּכְשִׁילָךְ עֵין יְמִינְךָ נִקֵּר אוֹתָהּ וְהִשְׁלַח מִמֶּךָ כִּי טוֹב לָךְ אֲשֶׁר יֵאבֵד אֶחָד מֵאַבְרִיךְ מִרְדַּת כָּל-גּוֹפֶךָ אֶל-גִּיהֵנוּם: וְאִם-יָדְךָ

21. Slyšeli jste, že říkáno jest starým: *Nezabiješ. Pakli by kdo zabil, povinen trpěti soud. *2 Mojs. 20, 13. 3 Mojs. 24, 17. 22. Ale jáť pravím vám: Ze každý, kdož se hněvá na bratra svého bez příčiny, *musí trpěti soud. Kdož by pak řekl bratru svému: Rácha, †povinen bude před radou státi; a kdož by řekl: Blázne, musí **pekelný oheň trpěti. *Zalm 143, 2. † 2 Mojs. 18, 21. 22. ** 1 Jan 3, 15. 23. Protož *obětoval-li bys dar svůj na oltář, a tu bys se rozpomenul, že bratr tvůj má něco proti tobě: *Mark. 11, 25. 24. Nechejž tu daru svého před oltářem a odejdi; prvé smiř se s bra-

trrem svým, a potom přijda, obětuj dar svůj. 25. Vejdi *v dobrou vůli s protivníkem svým rychle, dokudž jsi s ním na cestě, ašby snad nedal tebe protivník tvůj soudci, a soudce dal by tě služebník, a byl bys uvržen do žaláře. *k. 6, 14; 18, 35. Luk. 12, 58. Efez. 4, 26. 26. Amen *pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž i posledního haléře ne navrátíš. *k. 18, 34. 27. Slyšeli jste, že *říkáno bylo starým: Nezcizoložíš.

O zabiti

²¹Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům: „Nezabiješ! Kdo by zabil, bude vydán soudu.“ ²²Já však vám pravím, že již ten, kdo se hněvá na svého bratra^d, bude vydán soudu; kdo snižuje svého bratra, bude vydán radě; a kdo svého bratra zatracuje^e, propadne ohnivému pecku. ²³Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, ²⁴nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar. ²⁵Dohodni se se svým protivníkem včas, dokud jsi s ním na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalárníkovi, a byl bys uvržen do vězení. ²⁶Amen, pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatiš do posledního haléře.

O cizoložství

²⁷Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“ ²⁸Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci. ²⁹Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do peckla. ³⁰A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do peckla.

^d: dávným (stejně v. 33) / ^evar: + bez přičiny / ^f: kdo řekne „raka“ (tj. obviňuje z prázdnoty před Bohem) / ^f: synedriu / ^f: kdo řekne „blázne“ (tj. obviňuje z bezbožnosti)

28. Ale jáť pravím vám: Ze každý, kdož by *pohleděl na ženu ku požádání jí, již zcizoložil s ní v srdci svém. *Job 31, 1. Zalm 119, 37. 29. Jestliže pak *oko tvé pravé horší tě, vylup je a vrz od sebe; neboť jest užitečněji tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by celé tělo tvé uvrženo bylo do ohně pekelného. *k. 18, 9. Mark. 9, 43. 47. 30. A pakli ruka tvá pravá horší tě, utni ji a vrz od sebe; nebo užitečněji jest tobě, aby zahynul jeden oud tvůj, než by všecko tělo tvé uvrženo bylo do pekelného ohně. 31. Tež řečeno *jest: Kdož by koli propustil manželku svou, aby jí dal lístek rozloučení. *k. 19, 7. 9. 5 Mojs. 24, 1.

אִשְׁתּוֹ בְּלִתי עַל-דְּבַר זְנוּת עֲשֵׂה אֹתָהּ נֹאפֶת וְהִלַּקְח
 אֶת-הַגְּרוּשָׁה לוֹ לְאִשָּׁה נֹאֵף הוּא: עוֹד שְׁמַעְתֶּם פִּי
 נֹאמֵר לְקַדְמוֹנִים לֹא תִשָּׁבַע לְשִׁקֵּר וְשִׁלֵּם לִיהוָה
 שְׁבֻעוֹתֶיךָ: אֲבָל אֲנִי אֹמֵר לָכֶם לֹא תִשָּׁבְעוּ כָּל-
 שְׁבֻעָה לֹא בַשָּׁמַיִם כִּי-כֹסֵא אֱלֹהִים הֵמָּה: וְלֹא
 בְּאָרֶץ כִּי-הַדּוֹם רִגְלָיו הִיא וְלֹא בִירוּשָׁלַיִם כִּי-הִיא
 קְרִית מֶלֶךְ רַב: אֵף בְּרֵאשִׁיף אֶל-תִּשָּׁבַע כִּי-אֵין
 בִּיכְלִתָּהּ לְהַפֵּךְ שַׁעַר אֶחָד לְלֶבֶן אוֹ לְשֹׁחַר: אֵף-יְהִי
 דְּבַרְכֶם הֵן | הֵן לֹא | לֹא וְהִיוֹתֵר מֵאֵלֶּה מִן-הָרַע
 הוּא: שְׁמַעְתֶּם כִּי נֹאמֵר עֵין פִּתַח עֵין שֵׁן פִּתַח
 שֵׁן: אֲבָל אֲנִי אֹמֵר לָכֶם אֶל-תִּתְקוּמְמוּ לָרַע אֵף
 הַמִּכָּה אוֹתָךְ עַל-הַלְחֵי הַיְמָנִית הִטָּה-לוֹ גַּם אֶת-
 הָאַחֶרֶת: וְאֲשֶׁר יַחְפֹּץ לְרִיב עִמָּךְ וְלִקְחַת אֶת-
 כְּתָנְתְּךָ תִּן-לוֹ גַּם אֶת-חֲמַעֲיֵל: וְהֶאֱנַס אוֹתָךְ לְלַכֵּת
 עִמּוֹ דֶּרֶךְ מִיל לֶךְ אֶתוֹ שָׁנִים: הַשְּׂאֵל מֵאִתְּךָ תִּן-לוֹ
 וְהָבֵא לְלוֹת מִמָּךְ אֶל-תִּשָּׁב פָּנָיו:

³¹Také bylo řečeno: „Kdo propustí svou manželku, at jí dá rozlukový lístek!“ ³²Já však vám pravím, že každý, kdo propustí svou manželku, mimo případ smilstva, uvádí ji do cizoložství; a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží.

O přísaze

³³Dále jste slyšeli, že bylo řečeno otcům: „Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Hospodinu^h přísahy své.“ ³⁴Já však vám pravím, abyste nepřisahali vůbec; ani při nebi, protože nebe je trůn Boží; ³⁵ani při zemi, protože země je podnož jeho nohou; ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ³⁶ani při své hlavě nepřisáhej, protože nemůžeš způsobit, aby ti jediný vlas zbělel nebo zčernal. ³⁷Vaše slovo buď „ano, ano — ne, ne“; co je nad to, je ze zlého.

O odplatě

³⁸Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko a zub za zub.“ ³⁹Já však vám pravím, abyste se zlým nedjednali jako on s vámi; ale kdo tě udeří do pravé tváře, nastav mu i druhou; ⁴⁰a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech i svůj plášť. ⁴¹Kdo tě donutí k službě na jednu mili, jdi s ním dvě. ⁴²Kdo tě prosí, tomu dej, a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.

^hř: Pánu /

כְּרִיתוֹת'. ³² וְאֲנִי אֹמֵר לָכֶם: כָּל הַמְגִרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ חוּץ מֵאֲשֶׁר עַל-דְּבַר זְנוּת, עוֹשֵׂה אוֹתָהּ לְנוֹאֶפֶת; וְהִלַּקְח אֶת הַגְּרוּשָׁה לְאִשָּׁה נֹאֵף הוּא."

שבועה

³³ "עוד שמעעתם פי נאמר לראשונים 'לא תשבוע לשקר ושלם ליהוה את נדריך'. ³⁴ ואני אומר לכם שלא להשבוע בכלל: לא בשמים, פי כסא אלהים הם; ³⁵ אף לא בארץ, פי הדום רגליו היא; ולא בירושלים, שהריהי קרית מלך רב. ³⁶ גם בראשף אל תשבוע, פי אינך יכול להפך שערה אחת ללבנה או לשחורה. ³⁷ אף תהא מלתכם 'כן', 'כן'; 'לא', 'לא'. יותר מזה מן הרע הוא."

מידה כנגד מידה
 (לוקס ו' 29-30)

³⁸ "שמעעתם פי נאמר 'עין פתח עין, שן פתח שן'. ³⁹ ואני אומר לכם שלא להתקומם על עושה הרע. אדרבא, הסוטר לך על הלחי הימנית, הפנה אליו גם את האחרת. ⁴⁰ מי שרוצה לתבוע אותך לדין כדי לקחת את כתנתך, הנח לו גם את מעילך. ⁴¹ ומי שמאלץ אותך ללכת אתו מרחק של מיל אחד, לך אתו שנים. ⁴² תן למבקש ממך ואל תפנה מן הרוצה ללוות ממך."

32. Jáť pak pravím vám: Že kdokoli propustil by manželku svou, kromě příčiny cizoložstva, uvádí ji v cizoložstvo, a kdož propuštěnou pojme, cizoloží.

33. Opět slyšeli jste, že *říkáno bylo starým: Nebudeš křivě přísahati, ale splníš Pánu přísahy své. *2 Mojš. 20. 7.

34. Ale jáť pravím vám: *Abyste nepřisahali všelijak, ani skrze nebe, nebo trůn †Boží jest; *k. 23, 16. Jak. 5, 12. †1Zai. 66, 1.

35. Ani skrze zemi, nebo podnož jeho jest; ani skrze Jeruzalém, nebo město velikého *toho Krále jest. *Zalm 48, 3.

36. Ani skrze hlavu svou budeš přísahati, nebo nemůžeš jednoho vlasu učiniti bílého aneb černého.

37. Ale *buď řeč vaše: Jistě, †jistě; nikoli, nikoli. Což pak nad to více jest, to od zlého jest. *Jak. 5, 12. †2 Kor. 1, 17.

38. Slyšeli jste, že *říkáno bylo: Oko za oko, a zub za zub. *2 Mojš. 21, 24.

39. Jáť pak pravím vám: Abyste neodpírali *zlému. Ale †udeři-li tě kdo v pravé líce tvé, nasad' jemu i druhého. *8 Mojš. 19, 18. Řím. 12, 19. †Jan. 18, 23.

40. A tomu, kdož se s tebou *chce souditi a sukni tvou vzíti, nech mu i plášť. *Luk. 6, 29. 1 Kor. 6, 7.

41. A nutil-li by tě kdo míli jednu, jdi s ním dvě.

42. A *prosicimu tebe dej, a od toho, kdo by chtěl vypůjčiti od tebe, neodvracuj se. *6 Mojš. 16, 10. Luk. 6, 30.

אהבה לאויבים

(לוקס ו' 32-36, 27-28)

43 "שמעתם פי נאמר 'אהב את רעך ושנא את אויבך'.
 44 ואני אומר לכם, אהבו את אויביכם והתפללו בעד
 רודפיכם, 45 למען תהיו בנים לאביכם שבשמים, פי
 הוא מזריח שמשו על רעים ועל טובים וממטיר גשם
 על צדיקים ועל רשעים. 46 הן אם תאהבו את אוהביכם
 מה שכרכם? הלא גם המוכסים עושים זאת. 47 ואם
 תשאלו בשלום אחיכם בלבד, מהו המיחד שאתם
 עושים? הלא גם הגויים עושים זאת. 48 לכן היו
 שלמים, כמו שאביכם שבשמים שלם הוא."

גמילות חסדים

1 "השמרו מלעשות את צדקתכם לפני בני אדם מתוך
 פנוה שיראו אתכם; אם תעשו כן, אין לכם שכר אצל
 אביכם שבשמים. 2 לכן בעשותך מעשי חסד אל
 תשמיע קול תרועה לפניך כמו שעושים הצבועים בבתי
 הפגוסת וברחובות כדי שייכבדו אותם הפרייות. אמן
 אומר אני לכם, שכרם אתם.
 3 ואתה בעשותך מעשה חסד אל תדע שמאלך את אשר
 עושה ימינך, 4 למען יהיו חסדיך בסתר ואביך הרוואה
 במסתרים יגמל לך."

תפילה

(לוקס י"א 4-2)

5 "כאשר אתם מתפללים אל תהיו בפצבועים, האוהבים

שמעתם פי

נאמר ואהבת לרעך ושנאת את-אויבך: אבל אני
 אומר לכם אהבו את-אויביכם ברכו את-מקלליכם
 היטבו לשנאיכם והתפללו בעד מכאיביכם
 ורודפיכם: למען תהיו בנים לאביכם שבשמים אשר
 הוא מזריח שמשו לרעים ולטובים וממטיר על-
 הצדיקים וגם על-הרשעים: פי אם-תאהבו את-
 אהביכם מה-הוא שכרכם הלא גם-המכסים יעשו-
 זאת: ואם-תשאלו לשלום אחיכם בלבד מה-יתרון
 לכם הלא גם-המוכסים יעשו-זאת: לכן היו שלמים
 כאשר אביכם שבשמים שלם הוא:

השמרו לכם מעשות צדקתכם לפני בני אדם ו
 למען-יראו אתכם ואם-לא אין-לכם שכר מאת
 אביכם שבשמים: לכן בעשותך צדקה אל-תריע
 לפניך בשופר כמעשה החנפים בבתי הכנסיות
 וברחובות למען יהללו אותם האנשים אמן אמר אני
 לכם פי לקחו את-שכרם: ואתה בעשותך צדקה
 אל-תדע שמאלך את אשר עשה ימינך: למען
 תהיה צדקתך בסתר ואביך הראה במסתרים הוא
 בגלוי יגמלך: וכי תתפלל אל-תהי כחנפים האוהבים

43. Slyšeli jste, že *říkáno bylo: Mi-
 lovati budeš bližního svého, a nená-
 viděti budeš nepřítele svého. *3Moj2.19,18.
 44. Ale jáť vám pravím: *Milujte ne-
 přátely své, dobrořečte těm, kteříž vás
 proklínají, †dobře číňte nenávidícím
 vás, **a modlte se za ty, kteříž vás
 utiskují a vám se protíví,
 *2Mojk.23,4. †Rim.12,20. **Luk.23,34.

45. Abyste byli synové Otce svého,
 kterýž jest v nebesích; nebo slunci
 svému velí vzhoditi na dobré i na
 zlé, a déšť dává na spravedlivé i na
 nespravedlivé.

46. Nebo *milujete-li ty, kdož vás
 milují, jakou odplatu máte? Zdalíž i
 publikáni téhož nečiní? *Luk.6,32

43 Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého.' 44 Já však vám pravím: Milujte své nepřátele¹ a modlete se za ty, kdo vás¹ pronásledují, 45 abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. 46 Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž?² 47 A jestliže zdravíte jenom své bratry³, co činite zvláštního? Což i pohané¹ nečiní totéž? 48 Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.

Jak prokazovat dobrodiní

6 1Varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi, jim na odív; jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích.
 2Když prokazuješ dobrodiní, nechtěj budít pozornost!, jako činí pokrytci v synagógách a na ulicích, aby došli slávy u lidí; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. 3Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, 4aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí!

Jak se modlit

5A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci:
 1var: + žehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře číňte těm, kdo vás nenávidí / 1var: + hanbí a / *var: přátelé 1var: celníci
 2var: dobrodiní / 2ř: nevytřubuj před sebou / 2var: + zjevné (tak i v. 6.18) /

47. A budete-li pozdravovati toliko bratří svých, což více činite? Však i publikáni to činí.

48. Budtež vy tedy *dokonalí, jako i †Otec váš, kterýž jest v nebesích, dokonalý jest. *Efez.4,13. Filip.3,12. †3Mojk.11,44; 19,2

Pilně se varujte, abyste *almužny své nedávali před lidmi, proto abyste vidíni byli od nich, jinak nebudete míti odplaty u Otce svého, kterýž jest v nebesích.

2. Protož když *dáváš almužnu, ne-
 trub před sebou, jako pokrytci činí v školách a na rynecích, aby chválení byli od lidí. Amen pravím vám, majít odplatu svou.
 *Rim.12,8.

3. Ale ty když almužnu dáváš, nechť neví levice tvá, co činí pravice tvá,
 4. Aby almužna tvá byla v skrytě, Otec pak tvůj, *kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě zjevně. *1Sam.16,7.
 5. A když bys se modlil, nebývej jako pokrytci.